

ÉRETTSÉGI VIZSGA 2025

EXTERN RÉSZ

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

**NE NYISSÁK KI, VÁRJANAK AZ UTASÍTÁSRA!
ELŐSZÖR OLVASSÁK EL A TESZTHEZ TARTOZÓ UTASÍTÁSOKAT!**

- A teszt **64 feladatot** tartalmaz.
- A teszt kitöltésére **100 perc** áll rendelkezésükre.
- A teszt kétféle feladattípust tartalmaz:
  - A feleletválasztó feladatok esetében a felkínált lehetőségek közül, melyekből minden esetben egy a helyes, válasszák ki a helyeset! A helyes választ jelölik **X**-szel a válaszadó lap piktogrammal megjelölt részében!
  - A feleletalkotó feladatok esetében a választ, amely egy vagy több szóból áll (esetleg összetett igealak), a válaszadó lap piktogrammal megjelölt részébe írják!
- Csak fekete vagy kék tollat használjanak! Nem vehetnek igénybe füzeteket, szótárakat, tankönyveket vagy egyéb irodalmat.
- **A válaszadó lap kitöltésére vonatkozó pontos utasítások a teszt utolsó oldalán találhatóak. Olvassák el ezeket!**

Sok sikert kívánunk!

Csak akkor kezdjenek dolgozni, amikor erre utasítást kapnak!

1. számú idézet

Janus Pannonius – Búcsú Váradtól

(részletek)

Folyón, mocsáron át gyerünk előre,
 A mély tavak fölött is jég feszül már,
 S hol imbolygó ladikján félt a gazda,
 Most bártan jár-ke, hetvenkedve vágat
 S rugdossa tán a holt hullámok élet;
 Fel hát az útra, társaim, siessünk!
 ...
 Isten veled, te híres, gazdag könyvtár,
 Hol annyi régi író könyve van meg,
 Itt szállt meg Phoebus is, honát elhagyva
 S innét a szűzi múzsák sem sietnek
 Kasztáliának erdeibe vissza;
 Fel hát az útra, társaim, siessünk!

- 01** Határozza meg az idézett, melankolikus hangulatú költemény műfaját!
- (A) óda
 (B) elégia
 (C) ballada
 (D) epigramma

- 02** Állapítsa meg, hogyan viselkedik az első versszakban említett gazda, amikor a jégen „hetvenkedve vágat”!
- (A) dühösen
 (B) kérkedve
 (C) szorongva
 (D) méltatlankodva

- 03** Döntse el, mit fejezett ki Pannonius egy másik ismert költeményében, a *Pannonia dicséretében*!
- (A) saját költői büszkeségét, amely hazája javát is szolgálja
 (B) hazája szellemi elmaradottságát, amely számára csak hátrány
 (C) saját költői nagyszerűségét, amelyet csak emel hazája fejlődése
 (D) Itália kulturális fejlettségét, amely még Mátyás udvarát is elhalványítja

04 Válassza ki, hová sietett a költő a fenti idézet valamennyi versszakának végén ismétlődő felszólítás alapján!

- (A) Mihamarabb el akarja hagyni Nagyváradot, nehéz diákévei színhelyét.
- (B) Budára igyekszik, hogy eleget tegyen a király, ill. Vitéz János hívásának.
- (C) Vissza akar térni az elmaradott, lenézett Magyarországról a művelt Itáliába.
- (D) Országjáró útra készül, mivel csapongó lelke nem bír egy helyben nyugodni.

05 Jelölje meg az alábbiak közül azt a szerzőt, akire semmiképp sem vonatkozhat a *poeta doctus* jelző!

- (A) Babits Mihály
- (B) Janus Pannonius
- (C) Kosztolányi Dezső
- (D) Csokonai Vitéz Mihály

06 Nevezze meg a Vitéz János által alapított híres egyetemet, amelynek épülete Pozsonyban még ma is megtekinthető!

07 Írja le, hogy Pannonius milyen nyelven írta verseit!

08 Írja le annak a híres olasz művésznek a teljes nevét, aki gyakran tartózkodott Mátyás királyi udvarában, s akit Pannonius a vakbuzgó hite miatt egyik epigrammájában kigúnyolt!

2. számú idézet

Françoise Voltaire – Candide vagy az optimizmus

(részletek)

Ahogy a városhoz közeledtek, egy négert láttak a földön fekve; szegénynek a jobb keze meg a bal lába hiányzott. ...

– Vanderdendur úr bánt így veled? – faggatta tovább is Candide.

– Igen, uram – mondta a néger –, errefelé ez a szokás. Félévenként minden öltözetül egyetlen vászonnadrágot kapunk. Cukorgyárakban dolgozunk, s ha a malomkő elkapja egyik ujjunkat, azonnal levágják a kezünket, ha meg el akarunk szökni, levágják a lábunkat; én mindkettőn keresztülestem. Hát bizony ezen az áron ehetnek csak cukrot Európában....

... A kutyák, a majmok s a papagájok ezerszer boldogabbak, mint mi vagyunk: azok a holland fétisek, akik megkereszteltek engem, minden vasárnap azt mondják, hogy Ádám gyermekei vagyunk mind, fehérek és feketék. Én nem vagyok őskutató, de ha ezek a prédikálók csakugyan igazat mondanak, akkor mindnyájan rokonok, édes unokatestvérek vagyunk. Ezek után, mondja csak, lehet-e gyalázatosabban bánni a közeli rokonokkal?

– Ó, Pangloss! – kiáltott fel Candide –, képzelmed sem álmodott ily szörnyűséget; hiába, látom, végül is lemondok a te optimizmusodról.

– Mi az az optimizmus? – így Cacambo.

09 Döntse el, melyik megállapítás illik a legjobban a *Candide* című kisregényre!

- (A) drámai
- (B) idillikus
- (C) ironikus
- (D) komikus

10 Döntse el, miről beszél a szerencsétlenül járt fekete rabszolga az idézet második felében!

- (A) Az egyszerű állatok boldogabbak, mint a megkeresztelt emberek.
- (B) A keresztény tanítás ellenére mégsem egyenrangúak az emberek.
- (C) A holland papok akaratuk ellenére keresztelték meg a rabszolgákat.
- (D) Pangloss ne lázítsa a rabszolgákat, s ne biztassa őt se optimizmusra.

11 Válassza ki a pontos magyar megfelelőjét a klasszicizmusnak, amelybe az idézett mű is sorolható!

- (A) első osztályba tartozó
- (B) ókori irodalmat felelevenítő
- (C) tudományos alapokon nyugvó
- (D) hagyományos irodalmat tisztelő

12 Állapítsa meg, mit gúnyolt ki Voltaire a *Candide* című művében!

- (A) a túlzó idealizmust
- (B) a túlzó vallásosságot
- (C) a túlzó pesszimizmust
- (D) a túlzó felvilágosultságot

13 Határozza meg, hogy milyen szerepe van Voltaire *Candide* című művében a főszereplőnek!

- (A) Candide alakjában az író rámutat az ember tökéletességre való törekvésére.
- (B) Candide az optimista, aki szerint a mi világunk a lehetséges világok legjobbika.
- (C) Candide az örök kételkedő, az író vele mondatja ki a felvilágosult gondolatokat.
- (D) Candide tettei utalnak arra, hogy az észszerűség minden gond okozója a világon.

14 Nevezze meg a kor jelentős tudománytárát, amelynek szerkesztésében Voltaire is részt vett!

15 Fogalmazza meg egy – legfeljebb két – szóval, mit jelent magyarul az optimizmus!

16 Írja le helyesen Voltaire nevének -val, -vel ragos alakját!

3. számú idézet

Mi az a kétnyelvűség, és miért érdekes nekünk?

Az emberek többsége kemény munkával jut el odáig, hogy az anyanyelve mellett más nyelven is jól kommunikáljon. Vannak azonban olyanok, akik külön erőfeszítés nélkül sajátítják el egyszerre több nyelv ismeretét is. A történelem során a nagy államalakulatok jelentős része többnyelvű volt, ugyanúgy, ahogy a jelenkorban is számtalan ország rendelkezik egynél több hivatalos nyelvvel. A globalizáció felerősödésével pedig egyre nagyobb hangsúlyt kap a két- és többnyelvűség jelenségének vizsgálata.

Ahány nyelvet beszélsz, annyi embert érsz– szól az ismert gondolat. Az emberek a nyelv(ek) segítségével nem csupán érzéseik, gondolataik és vágyaik közvetítésére képesek, hanem önmaguk kifejezésére és meghatározására is. Vagyis a nyelv nem pusztán kommunikációs célokat szolgál, hanem az identitásunk kifejezésének egy rendkívül fontos eszköze is. Az Egyesült Nemzetek statisztikája szerint az emberek több mint hatvan százaléka két- vagy többnyelvű környezetben él. Ez azt jelenti, hogy a mindennapok során több nyelvvel érintkeznek valamilyen formában. Természetesen nem mindenki ugyanúgy: egyesek jobban rákényszerülnek egy másik nyelv használatára, mint mások, például a törvényi szabályozás következtében. Némelyek gyerekkoruktól kezdve hallanak és beszélnek az anyanyelvüktől különböző nyelveket, míg sokan csak felnőttkorukban teszik mindezt. Van, aki ugyanúgy, anyanyelvi szinten beszél két nyelvet, de a többség az egyik nyelvet valamivel jobban tudja.

17 Állapítsa meg az idézet alapján, hogy az alábbi állítások közül melyik nem érvényes a nyelvre!

- (A) A nyelv az egyének közti kapcsolatteremtés eszköze.
- (B) Általa kinyilváníthatjuk érzéseinket, gondolatainkat, vágyainkat.
- (C) Segítségével önmagunk meghatározására is képesek vagyunk.
- (D) Identitásunk kifejezése szempontjából a nyelv közömbös tényező.

18 Döntse el az idézet alapján, hogy a két- és többnyelvűséggel kapcsolatban az alábbiak közül melyik állítás helyes!

- (A) Több nyelv elsajátítása mindenki számára egyaránt nehéz feladat.
- (B) A két- és többnyelvűség modern kori jelenség, korábban nem volt jellemző.
- (C) A statisztikák szerint az emberiség több mint fele él többnyelvű környezetben.
- (D) A két- és többnyelvűség vizsgálata már a globalizációt megelőzően is fontos volt.

19 Döntse el, hogy a frazémák mely csoportjába tartozik a IV. Károly német-római császárnak tulajdonított gondolat: „*Ahány nyelvet beszélsz, annyi embert érsz.*”

- (A) szólás
- (B) szállóige
- (C) közmondás
- (D) szóláshasonlat

20 Határozza meg, hogy a kétnyelvűség mely formáját definiálja az idézet utolsó tagmondata!

- (A) balansz kétnyelvűség
- (B) felcserélő kétnyelvűség
- (C) domináns kétnyelvűség
- (D) kiegyenlített kétnyelvűség

21 Jelölje meg azt a válaszlehetőséget, amelyben a kétnyelvű környezetre jellemző direkt kölcsönszóra lát példát a szlovákiai magyarság nyelvhasználatát tekintve!

- (A) krumpli
- (B) kecsup
- (C) alapiskola
- (D) születési szám

22 Nevezze meg az idézet címében szereplő kérdő mondat típusát!

23 Írja le, hogy a magyar nyelv a nyelvek szerkezeti felosztása szerint melyik csoportba tartozik!

24 Írja le a lehető legpontosabban, hogy az idézet második bekezdésének második összetett mondata szerkezet szerint milyen típusú!

4. számú idézet

Petőfi Sándor – Az apostol

(részletek)

„A szőlőszem kicsiny gyümölcs,
Egy nyár kell hozzá mégis, hogy megérjék.
A föld is egy gyümölcs, egy nagy gyümölcs,
S ha a kis szőlőszemnek egy nyár
Kell, hány nem kell e nagy gyümölcsnek,
Amíg megérik?

...

Érzem, hogy én is egy sugár vagyok,
Amely segíti a földet megérni.

...

Mi célja a világnak?
Boldogság! s erre eszköz? a szabadság!
Szabadságért kell küzdenem,
Mint küzdtek érte oly sokan,
És hogyha kell, elvérzenem,
Mint elvérzettek oly sokan!

25 Értelmezze az idézet első felében található szőlőszem-hasonlatot!

- (A) A nép lassan érik meg a forradalomra, és magát érlelő sugárként látja.
- (B) Allegorikusan üdvözli a nép forradalmát, amelyben magát jósként tünteti fel.
- (C) Szerinte a nép fokozatosan érik a forradalomra, ám neki ebben csekély része lesz.
- (D) Látja a nép lassú, de biztos forradalmi szándékát, ám ebben nem akar zászlóvivő lenni.

26 Az idézet utolsó része alapján bírálja el, hogy miért akart a költő a nemzet „apostola” lenni!

- (A) Mivel a szabadság elérése mennyei feladat, ami csak apostolként adatik meg.
- (B) Mert a szabadság a világ legfőbb célja, s ez vezeti őt is az apostollá váláshoz.
- (C) Mivel a szabadság kevesek kiváltsága, ezért ő is a kiváltságosok közé kerülne.
- (D) Mert a szabadság kivívása áldozattal járó kötelesség, ehhez elszánnak kell lenni.

27 Válassza ki *Az apostol* című alkotás cselekményének alábbi, kiemelt elemei közül azt, amelyet Petőfi nem meríthetett saját életéből!

- (A) gyermekének megrázó halála
- (B) műveinek nehéz kiadása, betiltása
- (C) az ellene fordított, félrevezetett nép
- (D) rangban felette álló nőt vett feleségül

28 Jelölje meg azt a költőt, aki az alábbiak közül a magyar romantikus triász tagjai közé tartozott!

- (A) Petőfi Sándor
- (B) Kölcsey Ferenc
- (C) Kisfaludy Károly
- (D) Vörösmarty Mihály

29 Állapítsa meg, hogy az alábbi jellemző vonások közül melyik vonatkozik a romantikára!

- (A) fontossá vált az eredetiség
- (B) ügyeltek a műfajok tisztaságára
- (C) erősen törekedtek a fegyelmezettségre
- (D) kiemelték az antik művészet szabályszerűségeit

30 Határozza meg *Az apostol* című alkotás műfaját!

31 Idegen kifejezéssel írja le, hogy milyen kezdéssel indul *Az apostol* című mű története!

32 Nevezze meg Petőfi azon programversét, amelyben kora költőinek szerepét, küldetését fogalmazza meg!

5. számú idézet

A jövő olvasóinak behálózása

Talán nem árulok el nagy titkot azzal, hogy **gyerekeknek** verset írni komoly kihívás. Nagy költőink közül sokan belebuktak, mert túlságosan gügyögősre fogták, vagy az elfogult szülő, nagyszülő szólalt meg bennük, de egyéb buktatói is vannak a műfajnak. Z. Németh István szerencsére valamennyit ügyesen kikerüli.

Ez a tizenharmadik gyerekeknek szóló műve, azon belül a kilencedik gyerekverskötete. A legrizikósabb célcsoportnak szól, azoknak, akik kinőttek már a mondókákból, és nem elégszenek meg azzal, ha valaminek jó a ritmusa, és érdekes szavak, valamint csengő rímek is vannak benne. Ők már összefüggéseket **keresnek**, történetet várnak, díjazzák a szellemességet, örülnek a **humornak**, de azonnal kiszúrják az erőltetett poénkodást, illetve azt, ha a szerző töri az ő nyelvüket. A harmadikos, negyedikes gyerekek nyelvét nem könnyű beszélni, mert ők pont félúton vannak a mesék és a valóság között. Még elfogadják a beszélő állatszereplőket, de már stop-motion videókat csinálnak a telefonjukkal, és ebben az életkorban dől el, szeretni fogják-e később is a verseket. Z. Németh István mindent megtesz a jövő **versolvasóinak** kinevelése érdekében, méghozzá rendkívül szórakoztató módon. Kreatív szójátékokat vet be, meglepő rímekkel operál, összekacsint a srácokkal, szépen bevonja őket ebbe az érdekes, vonzó világba. Mintha azt üzenné: látjátok, ilyen jó móka a versírás!

- 33** Döntse el az idézet alapján, hogy az alábbi megállapítások közül melyik helyes Z. Németh István jellemzett könyvével kapcsolatban!
- (A) A mondókák, a mesék világa tárul fel a kötet verseiben.
  - (B) Kötetei sorában ez a huszonharmadik gyermekeknek szóló alkotás.
  - (C) A tíz év körüli iskolás generációt célozzák meg a kötetben szereplő versek.
  - (D) Az elfogult szülő vagy nagyszülő hangján szólalnak meg benne a költemények.

- 34** Határozza meg, hogy a cikk szerzője szerint mi jellemző a Z. Németh István által megcélzott korosztály olvasási szokásaira!
- (A) Már nem kötik le őket a beszélő állatszereplős történetek.
  - (B) Elfogadják azt, ha a szerző poénkodik, és töri az ő nyelvüket.
  - (C) Abban a korban vannak, amikor megszerethetőek velük a versek.
  - (D) Elsősorban a jó ritmust, a csengő rímeket, az érdekes szavakat díjazzák.

- 35** Jelölje meg az idézetből kiemelt szóalakok közül azt, amelyben részleges hasonulást talál!
- (A) elfogadják
  - (B) belebuktak
  - (C) elégszenek
  - (D) telefonjukkal

36 Jelölje meg azt a szóalakot, amelyben a toldalék egy képző!

- (A) azt
- (B) töri
- (C) csengő
- (D) gyerekek

37 Az idézetben vastagon kijelölt -nak, -nek toldalékos szavak közül válassza ki azt, amely birtokos jelzőként szerepel a szövegkörnyezetben!

- (A) keresnek
- (B) humornak
- (C) gyerekeknek
- (D) versolvasóinak

38 Írja ki az egyetlen alárendelő kötőszót az idézet második mondatából!

39 Nevezze meg azt a helyesírási elvet, amely az idézetben található „*könnyű*” szóalakban felfedezhető!

40 Írja le annak a publicisztikai műfajnak a nevét, amelynek jegyeit az idézetben felismerte!

6. számú idézet

Gogol – Az orr

(részletek)

Kovaljov kaukázusi törvényszéki ülnök volt. ... fontos ügyben utazott Pétervárra, és pedíg azért, hogy címének megfelelő állást keressen: alkormányzó szeretett volna lenni... Nem idegenkedett a nőülés gondolatától sem. Persze csak abban az esetben, ha a menyasszonynak – egészen véletlenül – lenne vagy kétszázezer rubel készpénze. Így aztán elgondolhatja az olvasó, milyen helyzetbe került, amikor eléggé szabályos és csinos orra helyén egy fölöttébb buta, lapos és sima foltot pillantott meg. ...

„De talán mégiscsak képzelődöm, hisz az nem lehet, hogy elveszen az orrom csak úgy.”

...

Ivan Jakovlevics úgy állt, mint akit kupán vágta. Töprengett, tanakodott magában, de nem tudott kisütni semmit.

– Ördög tudja, hogy történt – mondta végül, és megvakarta a füle tövét. – Részegen jöttem én tegnap haza vagy józanon, bizony már nem tudom pontosan megmondani. Minden jel arra vall, hogy hihetetlen eset történt: mert a kenyér, az valami sült dolog, de az orr egyáltalán nem az. Sehogy se fér a fejembe! – Ivan Jakovlevics elhallgatott. Az a gondolat, hogy a rendőrök megtalálják nála az orrot, és majd perbe fogják, teljesen kihozta a sodrából. Már a szeme előtt lebegett az ezüsttel szépen kihímzett bíborvörös gallér meg a pallos... és egész testében remegni kezdett. Végül elővette alsóruháját és csizmáját, magára húzta gúnyját, Praszkovja Oszipovna pokoli szidalmi közepette begöngyölte az orrot egy rongyba, és kiment az utcára.

41 Az idézet alapján döntse el, hogy mitől tartott Ivan Jakovlevics, miután megtalálta Kovaljov törvényszéki ülnök orrát!

- (A) Elfogják a rendőrök, és börtönbe zárják.
- (B) Nem fog tudni megnősülni, ha nincs orra.
- (C) Kihozta a sodrából, hogy ő egy orrot talált.
- (D) Bíróság elé fogják állítani, és azután kivégzik.

42 Állapítsa meg, hogy miként értelmezhető az idézett novellában felfedezhető groteszk!

- (A) lekicsinylő, rejtett ítélet
- (B) maró, kíméletlen, csípős gúny
- (C) a nevetséges és az ijesztő keveredése
- (D) a képtelen és észszerűtlen dolgok összefonódása

43 Értelmezze Dosztojevszkij alábbi, Gogol munkásságára vonatkozó megjegyzését!

„Valamennyien Gogol köpenyéből bújtunk elő.”

- (A) Gogol realizmusa háttérbe szorítja kortársai saját stílusának kialakulását.
- (B) Gogol stílusa, hangvétele meghatározó lesz a további orosz irodalomban.
- (C) Gogol követendő naturalizmusa nehéz köpenyként nyomja író társai vállát.
- (D) Gogol oly sejtelmesen írja műveit, mintha valamiféle köpenybe burkolná azokat.

44 Bírálja el, hogy az alábbi állítások közül melyik hamis *Az orr* című alkotásra nézve!

- (A) Színhelye a személyiségölő nagyváros.
- (B) Erőtéljes antiklerikalizmus olvasható ki a műből.
- (C) Ebben a társadalomban egyedüli érték a rang és a pénz.
- (D) Az eltorzult emberi lét, az elidegenedés rajzolódik ki a történetben.

45 A felsorolt műveket mérlegelve egészítse ki Tolsztoj saját véleményét a *Háború és béke* című regényéről az alábbi műcímek egyikével!

„Álszerénység nélkül, olyan ez, mint [ ] .”

- (A) az Iliász
- (B) a Holt lelkek
- (C) A nyomorultak
- (D) az Isteni színjáték

46 Írja le annak a Gogol-műnek a címét, amelyben egy ruhadarab válik egy kishivatalnok életének értelmévé!

47 Egy szóval írja le, hogyan nevezték a korabeli Oroszországban a lelkileg megnyomorított kishivatalnokot, Gogol és más orosz író műveinek gyakori szereplőjét!

48 Nevezze meg azt az orosz realista író, akit a dráma egyik megújítójaként tisztelünk, ill. az ún. cselekmény nélküli drámák szerzőjének tartunk!

7. számú idézet

Halotti beszéd

(részletek – három szerzőtől)

1.) *Látjátok, feleim, szemetekkel, mik vagyunk! Bizony por és hamu vagyunk. Mennyi malasztban teremté először a mi őszünket, Ádámot, és adta vala neki a paradicsomot házul. ... Kik azok? Mi vagyunk. Ahogy ti is látjátok szemetekkel. Bizony egy ember sem kerülheti el e vermet. Bizony mind ahhoz járók vagyunk.*

* * *

2.) *Látjátok feleim, egyszerre meghalt és itt hagyott minket magunkra. Megcsalt. Ismertük őt. Nem volt nagy és kiváló, csak szív, a mi szívünkhöz közel álló. De nincs már. Akár a föld. Jaj, összedőlt a kincstár.*

Okuljatok mindannyian e példán. Ilyen az ember. Egyedüli példány. Nem élt belőle több és mos sem élt, s mint fán se nő egyforma két levél, a nagy időn se lesz hozzá hasonló.

* * *

3.) *Látjátok, feleim, szem'etekkel mik vagyunk Por és hamu vagyunk Emlékeink szétesnek, mint a régi szövetek. Össze tudod még rakni a Margitszigetet? ...*

... Szívverésünk titkos beszéd, álmunk zsványoké A gyereknek Toldi -t olvasod és azt feleli, oké... Az ohioi bányában megbicsaklik kezed A csákány koppan és lehull nevedről az ékezet.

... „Az nem lehet, hogy annyi szív...” Maradj nyugodt. Lehet. Nagyhatalmak cserélnek majd hosszú jegyzékeket. Te hallgass és figyelj. Tudjad, már él a kis sakál Mely afrikai sírodon tíz körmével kapál...

49 Döntse el, hogy mit hangsúlyozott a költő a 2.) számú műrészletben!

- (A) Az élet egyedi, megismételhetetlen, egyszeri csoda.
- (B) Az élet véges, azonban folyton lázadunk e gondolat ellen.
- (C) Az élet a természetben mindig megújul, csak mi, emberek nem.
- (D) Az élet egy folytonos csalás, amit csak az elmúláskor foghatunk fel.

50 Értelmezze a 3.) számú műrészletben megfogalmazott gondolatokat, ahol a *Toldit* említi a szerző!

- (A) A kivándorlók leszármazottai kezdenek elszakadni az anyanyelvüktől.
- (B) Az amerikai magyarok csak álmaikban térhetnek vissza szülőföldjükre.
- (C) A gyökereiket vesztett kivándorlók Toldi alakjában látják a megtartó erőt.
- (D) A külföldön élő magyarok már csak titokban használhatják anyanyelvüket.

51 Állapítsa meg, hogy kik a 2.) és a 3.) műrészletek szerzői, akik szintén *Halotti beszéd* címen írták meg e verseiket!

- (A) József Attila, Babits Mihály
- (B) Tóth Árpád, Radnóti Miklós
- (C) Kosztolányi Dezső, Márai Sándor
- (D) Csokonai Vitéz Mihály, Ady Endre

52 Jelölje meg azt a kódexet, amelyben első nyelvemlékünk, a *Halotti Beszéd* található!

- (A) Pray-kódex
- (B) Érdy-kódex
- (C) Jókai-kódex
- (D) Leuveni kódex

53 Döntse el, hogy melyik alábbi alkotásból származik a 3.) számú műrészletből kiemelt, vastagon szedett mondat, amelynek folytatását – a keresett versből – itt feltüntettük!

**„Az nem lehet, hogy annyi szív / Hiába onta vért,
S keservben annyi hű kebel / Szakadt meg a honért...”**

- (A) Kölcsey Ferenc: Himnusz
- (B) Vörösmarty Mihály: Szózat
- (C) Petőfi Sándor: Nemzeti dal
- (D) Arany János: A walesi bárdok

54 Írja le, hogy milyen emléknek nevezzük az első teljesen magyarul írt nyelvemlékünket, a *Halotti Beszéd* és *Könyörgést*!

55 Írja le helyesen a fenti idézetek sorai közt említett *„Margitsziget”* név -i képzős változatát úgy, hogy a Duna egyik szigetét jelölő földrajzi név a mai helyesírása szerint legyen feltüntetve!

56 Nevezze meg azt a történelmi eseményeket feldolgozó középkori irodalmi műfajt, amelynek mai jelentése „viselt dolgok, tettek”!

8. számú idézet

Az egyes kontinenseken a népességfejlődés eltérő ütemű

Az egyes földrészek népességfejlődése attól függően tér el, hogy a demográfiai átmenet mely szakaszában vannak. Mindez jelentősen befolyásolja a Föld lakosságának kontinensek szerinti eloszlását.

- A legjelentősebb népességrobbanás az afrikai kontinensen zajlik, ahol 1950–2020 között 5,9-szeresére nőtt a népességszám.
- A második legnagyobb növekedés, közel négyszeres Latin-Amerikában és a Karib-szigeteken történt, de Ázsia és Óceánia népessége is 3,3-szeresére emelkedett ezen időszak alatt.
- Mindeközben Észak-Amerika lakosságának száma valamivel több mint duplájára nőtt.
- A legkisebb növekedés (1,4-szeres) Európában volt.

A Föld népességének száma kontinensek szerint (milliárd fő)

	1950	1960	1980	2000	2020	2040	2060	2080	2100
Afrika	0,23	0,28	0,48	0,81	1,34	2,08	2,91	3,68	4,28
Ázsia	1,41	1,71	2,65	3,74	4,64	5,19	5,29	5,07	4,72
Európa	0,55	0,61	0,69	0,73	0,75	0,73	0,69	0,65	0,63
Latin-Amerika és Karib-szigetek	0,17	0,22	0,36	0,52	0,65	0,74	0,77	0,74	0,68
Észak-Amerika	0,17	0,21	0,25	0,31	0,37	0,41	0,44	0,47	0,49
Óceánia	0,01	0,02	0,02	0,03	0,04	0,05	0,06	0,07	0,08

57 Határozza meg a táblázat alapján, hogy az alábbi állítások közül melyik vonatkozik Európára!

- (A) 2040 táján lakossága meghaladja a kétmilliárd főt.
- (B) 2080-ban lakossága kisebb lesz, mint Észak-Amerikáé.
- (C) Lakosságszáma 2060-ra az 1980-as évek szintjére csökken.
- (D) 2100-ra a legkisebb lakosságszámmal rendelkező kontinens lesz.

58 Döntse el, hogy az idézet alábbi szóalakjai közül melyik az igekötős szó!

- (A) tér el
- (B) több mint
- (C) legkisebb
- (D) időszak alatt

59 Állapítsa meg, hogy melyik válaszlehetőségben párosítottuk helyesen a kontinenst a növekedés ütemével!

- (A) több mint hatszoros növekedés – Afrika
- (B) majdnem másfélszeres növekedés – Európa
- (C) közel kétszeres növekedés – Észak-Amerika
- (D) több mint négyszeres növekedés – Latin-Amerika

60 Válassza ki az alábbi lehetőségek közül az „1,41 milliárd” betűvel való leírásának helyes alakját!

- (A) egymilliárdnegyvenegymillió
- (B) egymilliárd negyvenegymillió
- (C) egymilliárd-negyvenegy-millió
- (D) egy-milliárd-negyvenegy-millió

61 Állapítsa meg, hogy az alábbi szó szerkezet típusok közül melyikből van egynél több az idézet második mondatában!

- (A) tárgyas
- (B) határozós
- (C) minőségjelzős
- (D) birtokos jelzős

62 Nevezze meg az idézet szöveges részének utolsó mondatában szereplő állítmány fajtáját!

63 Írja le helyesen a „Latin-Amerika” földrajzi név -i képzős alakját!

64 Nevezze meg azt a jelentéstani kategóriát, amelybe az idézetben szereplő „tér” szó tartozik!

Források

- Kulcsárné Sz. Zsuzsanna – Kulcsár Mónika: *Szöveggyűjtemény 1. rész.* TERRA : Bratislava, 2000. 137-138. old. ISBN 80-85679-28-0
- Kulcsárné Sz. Zsuzsanna – Kulcsár Mónika: *Szöveggyűjtemény 2. rész.* TERRA : Bratislava, 2001., 100.old. ISBN 80-89050-04-2
- Kulcsárné Sz. Zsuzsanna – Kulcsár Mónika: *Szöveggyűjtemény 4. rész.* TERRA : Bratislava, 2004., 23.old. ISBN 80-89050-52-2
- Kulcsárné Sz. Zsuzsanna – Kulcsár Mónika: *Szöveggyűjtemények 1. rész.* TERRA : Bratislava, 2000., 98.old. ISBN 80-85679-28-0
- Kulcsárné Sz. Zsuzsanna – Kulcsár Mónika: *Szöveggyűjtemények 5. rész.* TERRA : Bratislava, 2005.,126.old. ISBN 80-89050-63-8
- Kulcsárné Sz. Zsuzsanna – Kulcsár Mónika: *Szöveggyűjtemények 6. rész.* TERRA : Bratislava, 2006., 145.old. ISBN 80-89050-79-4
- Jánk István – Kovács Luca, <https://www.nyest.hu/hirek/mi-az-a-ketnyelvuseg-es-miert-erdekes-nekunk>, szerkesztve, letöltve: 2022.06.24.
- <https://www.arcanum.com/>, letöltve: 2022.06.14.
- Juhász Katalin, <https://uj szo.com/kultura/a-jovo-olvasoinak-behalozasa>, szerkesztve, letöltve: 2022.06.24.
- *Népesedési világnap*, 2020, https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/nepesedesi_vilagnap/2020/index.html#azegy eskontinensekenanpessgfejldseltrem, szerkesztve, letöltve 2022.06.27

Az idézetek szövegét didaktikai okokból nyelvtani, stilisztikai és helyesírási szempontból módosítottuk.

Útmutató a válaszadó lap kitöltéséhez

A válaszadó lapokat lapolvasóval dolgozzuk fel. Másolásuk, gyűrésük, összehajtásuk tilos. Ahhoz, hogy válaszaikat a lapolvasó felismerhesse, vegyék figyelembe a következő utasításokat:

- Írjanak fekete vagy kék tollal! Ne használjanak hagyományos töltőtollat, túl vékonyan író tollat, hagyományos vagy rotringceruzát!

- A **feleletválasztó feladatok** megfejtéseit jelöljék X-szel!

- A **(C)** válasz helyes megjelölése:
A B C D

- A **(C)** válasz helytelen megjelölése:
A B C D

A	B	C	D
☐	☐	☒	☐

- Az adatok vagy feleletek helytelen kitöltése esetében a következő utasítások szerint járjanak el! Semmi esetben ne használjanak új válaszadó lapot!

- Ha tévesztenek, vagy később véleményüket megváltoztatják, a helytelenül megjelölt mezőt teljesen fessék be, és jelöljék X-szel a másik mezőt!

A	B	C	D
☒	☐	☐	☐
☒	☐	☐	☐

- Ha esetleg ismét meggondolják magukat, és az eredetileg X-szel jelölt, majd befestett választ szeretnék megjelölni, jelöljék X-szel az összes mezőt, és a befestett mezőt karikázzák be!

A	B	C	D
☒	☒	☒	☒
☒	☒	☒	☒

- A **feleletalkotó feladatok** válaszait írják írott vagy nyomtatott betűkkel, olvashatóan a válaszadó lap megfelelő mezőjébe! A nyomtatott **betűknél különböztessék meg a nagy- és kisbetűket!**
Ne használjanak kizárólag csak nagy nyomtatott betűket!

Csak akkor nyissák ki a tesztet, amikor erre utasítást kapnak!